

art3

www.aku.sk

Oslovila ju nadčasovosť, to, čo platilo a platí

s. 6

Spektrum typov súčasného umenia

s. 10

Úspech klaviristov v poľskom Sanoku

s. 14

Cena primátora docentovi Tužinskému

Koncom februára privítala Cikkerova sieň banskobystrickej historickej radnice výnimočných ľudí. Spisovateľa, dirigenta, folkloristov, historika, hudobného pedagóga, futbalového trénera, knihovníka, lesníka i sochára in memoriam.

Mozaika osobností sa rozrástla

Všetkých spojilo jedno – svojou šikovnosťou, talentom a múdrosťou rozšírili mozaiku osobností Banskej Bystrice. Odovzdávanie ocenení Čestného občianstva, Ceny mesta a Ceny primátora za rok 2017 sa aj tentoraz nieslo v slávnostnej atmosfére. Podujatím sprevádzal moderátor Martin Staňo, o hudobnú zložku sa postaral banskobystrický dievčenský spevácky zbor Dolce Canto a muzikálová

speváčka Terézia Králiková. Každý z ocenených získal pamätný obraz s názvom „Mágia Banskej Bystrice“, symbolizujúci bohatú banskú históriu a svedectvo duchovnej prosperity mesta.

„Som rád, že po roku je tu opäť čas oceniť výnimočnosť ľudí, ktorých talent, um, práca, húževnatosť a odvaha vytŕčajú z radu,“ uviedol primátor mesta Ján Nosko. „Niektorým vďačíme za umelecké diela, ktoré nachádzame v našom meste na každom kroku, iným za čitateľský a hudobný rozvoj našich detí a mládeže. Ďalších spája láska k folklóru, iných k histórii, hudbe, prírode či športu. Dnes večer spoznáваме mená tých, ktorí dokreslili ďalšie letokruhy stromu života Banskej Bystrice. Patrí im za to naša vďaka, obdiv a úcta.“

Za rozvoj kultúry, hudobného života a vzdelávania v regióne získal ocenenie **Cenu primátora** dirigent doc. Mgr. art. Pavol Tužinský ArtD., ktorý na Katedre kompozície a dirigovania zboru FMU AU v Banskej Bystrici vyučuje predmet dirigovanie hudobných druhov. Okrem iných aktivít viedol Symfonický orchester Jána Cikkera, s ktorým obohatil koncertný život v meste a okolí. Počas svojho pôsobenia v banskobystrickej Štátnej opere naštudoval množstvo diel v slovenskej, ale aj svetovej premiére. Docent Tužinský tak rozšíril diapazón osobností z našej školy, ocenených mestom v predošlých rokoch.

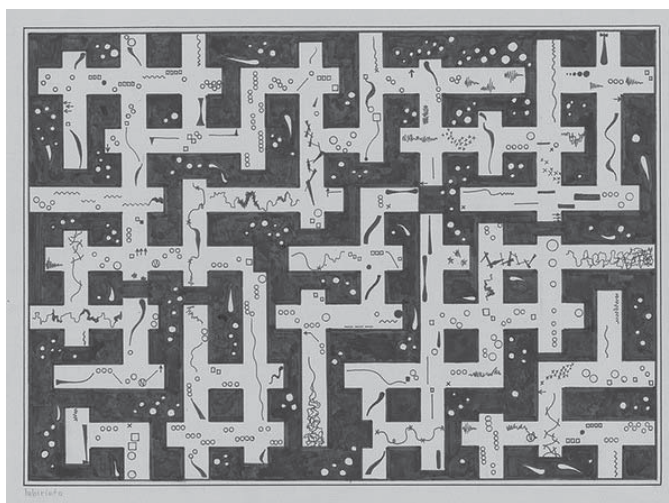
(ma, ba), foto (vb)

<< Docentovi Tužinskému (vpravo) odovzdal ocenenie primátor mesta MUDr. Ján Nosko

Adamčiak, začni!

Galéria Ľudovíta Fullu v Ružomberku sa stala v čase od 16. februára – 15. apríla 2018 dejiskom výstavy Adamčiak, začni!, ktorej kurátormi boli Lucia Gregorová Stach a Michal Murin.

Samostatná výstava neo-avantgardného umelca Milana Adamčiaka (1946 – 2017) v meste, odkiaľ pochádzal, je výberom z jeho veľkej retrospektívnej výstavy v SNG (2017), ktorá predstavila v hlavných črtách umelcovu osobnosť a mnohovrstevnú intermedialnú tvorbu od roku 1964 po súčasnosť. Sám hovoril, že ho zaujímalo „vedieť mnoho o niečom aj niečo o mnohom“. Svoj autentický inter a transdisciplinárny program postavil na prieniku vedy, hudby, poézie a vizuálneho umenia. Vytvoril obdivuhodné dielo v oblasti Novej hudby, vymyslel a realizoval množstvo originálnych hudobných nástrojov, zvukových objektov a akustických prostredí. Grafické parti-

túry, ktoré koncipoval v prepracovanej typológii, sú konceptuálnymi umeleckými dielami, ale sú aj nekonvenčnými skladbami, často interpretovanými domácimi aj zahraničnými hudobníkmi. (in) foto internet

Knižnice pre všetkých

Slovenská asociácia knižníc a Spolok slovenských knihovníkov a knižníc vyhlásili pre rok 2018 už 19. ročník celoslovenského podujatia Týždeň slovenských knižníc, ktorý sa uskutočnil 5. – 11. marca t. r. pod spoločným mottom Knižnice pre všetkých. Ambasadorm Týždňa slovenských knižníc 2018 bol Ján Gallovič, člen činohry SND.

Historicky overené miesto

Týždeň slovenských knižníc tradične nemení svoj základný cieľ: pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí. V súčasnosti knižnice na Slovensku nadväzujú na svoje historicky overené miesto v spoločnosti. Sú modernými inštitúciami, ktoré v dostatočnej šírke dokážu poukázať na svoj aktívny

podiel na spoločenskom rozvoji obce, mesta, regiónu i kraja. Sú to práve knižnice, ktoré okrem základných služieb ponúkajú stretnutia so spisovateľmi, prekladateľmi, ilustrátormi, zážitkové čítania, autorské čítania, rôzne formy diskusií a besied o literatúre, ale aj nové formy práce s knihou, veľa zaujímavého, nového, poučného i zábavného pre svojich čitateľov, používateľov a návštevníkov. Svoje služby poskytujú v budovách knižníc, ale čoraz viac v sieťovom priestore internetu.

Knižnica AU nestála bokom

Slávnostné otvorenie Týždňa slovenských knižníc sa uskutočnilo 5. 3. 2018 v Krajskej knižnici Karola Kmeťka v Nitre. Otvorenie bolo spojené aj s tradičným odovzdaním ceny Slovenskej asociácie knižníc SAKAČIK 2017, za aktívnu činnosť knižnice, resp. za

prípravu významného podujatia alebo uskutočnenia významného činu v uplynulom roku. Týždňom slovenských knižníc odštartoval mesiac, ktorý je už tradične zameraný na knihu a čítanie. Počas týždňa vzniklo množstvo zaujímavých aktivít a výstupov. A to aj zásluhou Akademickej knižnice AU v Banskej Bystrici na Hornej 95, ktorá v rámci tejto akcie poskytla záujemcom registráciu a prolongáciu čitateľských preukazov zadarmo.

(in), foto (a. a.)

Druháci ponúkli nadštandard

S režisérkou Mgr. art. Katarínou Burdovou, Ph.D., o pozadí januárovej premiéry hry Počas noci

Divadlo FDU AU ponúklo v januári v slovenskej premiére hru súčasnej britskej autorky Rebeccy Lenkiewiczovej (1968) Počas noci (v originále The Night Season), ktorú režijne naštudovala Katarína Burdová.

- Je to súčasný text so zaujímavým príbehom, teda tým, ako je napísaný. Text je poskladaný z niekoľkých obrazov, čiže popiera tú klasickú dramatickú šablónu, samozrejme, ako súčasné postdramatické texty. Jeho príťažlivosť spočíva v tom, že autorka doň vniesla určité idey Čechovových Troch sestier a zároveň Shakespearovho Kráľa Leara. Biblické žalmy. Vypovedá príbeh jednoduchej rodiny na írskom vidieku, ktorá očakáva príchod herca z Londýna, ktorý na tom pobreží ide nakrúcať film o známom írskom básnikovi Williamovi Butlerovi Yeatsovi. A tým, že do tohto stereotypného života troch sestier, žijúcich s otcom a starou mamou, ktorá je navyše chora, vstúpi tento cudzinec, tak nevedojak zmení ich životy. Donúti ich rozmýšľať, donúti ich pomenovať svoje túžby a donúti ich konať a celkovo tak zmeniť svoj postoj. Je tam blízka tá téma - túžba odísť do Moskvy, čiže v tomto prípade dcéry riešia Londýn, túžia odísť za matkou, ktorá ich opustila, zanechala ich s otcom a svojou matkou a žije v metropole.

Inscenáciu ste naštudovali s poslucháčmi druhého ročníka magisterského stupňa Katarínou Gurovou, Adrianou Gandžalovou, Dominikou Kňážkovou, Katarínou Baranyai, Evou Javorskou, Filipom Jekkelom, Andrejom Polakovičom a Filipom Sirotiarom. To je partia, ktorá už má čosi odskákané...

- Áno, išlo o ich druhé absolventské predstavenie a zhostili sa ho vynikajúco. Až nadštandardne, ak to môžem takto vyjadriť. Sú naozaj výborní. Čo sa týka dochvilnosti, samostatnej prípravy, nadšenia robiť, energie, ktorú vnášajú do toho procesu, to všetko bolo nepochybne nadštandardné na to, čo sme tu zvyknutí. Bola som veľmi spokojná, skvele sa mi s nimi skúšalo, ani raz som nezaregistrovala odmietavý postoj. Akýkoľvek podnet spracovali a robili s ním ďalej. Navyše sú veľmi tvoriví. Sami

si prichystali kostýmy, scénu, napriek tomu, že tam majú veľmi veľa rekvizít, čo ja inak pri svojich predstaveniach nezvyknem používať. Bez akýchkoľvek námietok, žiadne „to nám chýba, to treba kúpiť“, všetko si zabezpečili. Jednoducho, usmiaty, tvorivý kolektív.

Už po premiére ste neskrývali spokojnosť. Ako ste si poradili s takpovediac uvraveným textom, ktorého úpravu napríklad v istom pražskom spracovaní kritika vôbec nešetřila?

- Našťastie, premiéra dopadla dobre. Áno, je to dlhý text, podarilo sa mi zoškrtať jednu tretinu, no napriek tomu si vyžiadala pauzu. Takže dve hodiny je dosť. A tým, že je to obraz za obrazom, že tam nie je kontinuálna dejová línia, pôsobí to ako celok ešte dlhšie.

Režisérskej práci sa môžete zrejme venovať naplno, keďže vám ubudli povinnosti, vyplývajúce z niekdajšieho postu prodekanky.

- To je len istý uhol pohľadu, lebo na fakulte zastávam funkciu vedúcej katedry dramaturgie a réžie, ktorú som prebrala po Andrejovi Maťašíkovi. Roboty mi teda pribudlo, tiež zodpovednosti, veď mám pod sebou ľudí, obracajú sa na mňa študenti, všetky ročníky. Snažím sa to všetko v pohode ukočírovať. V tomto akademickom roku sa budem venovať už len pedagogickému procesu so študentmi a rozmýšľať, čo pripraviť pre budúci rok, či sa opäť pustím do prekladu nejakej súčasnej britskej tvorby, alebo zvolím nejakú dramatizáciu. Bude to závisieť aj od zloženia ročníka. Čaká nás aj ďalšia komplexná akreditácia. Teraz sme žiadali o reakreditáciu, takže pôjde o akúsi generálku na to, čo nás čaká.

(ba), foto (vb)

1. Mgr. art. Katarína Burdová Ph.D.

2. Dievčatá, no ale takto sa očakáva príchod herca z Londýna...?

Reprezentačný projekt prekročil očakávania

Na prelome mesiacov november a december 2017 zavŕšil sériu podujatí venovaných 20. výročiu vzniku Akadémie umení v Banskej Bystrici už 10. ročníka medzinárodného festivalu klavírneho umenia Forum per tasti 2017.

Súťaž, koncerty, semináre

Renomovaný medzinárodný festival je každoročne organizovaný Fakultou múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, Katedrou klávesových nástrojov. V rámci 10. ročníka tohto podujatia sa uskutočnila interpretačná klavírna súťaž, festivalové koncerty, odborné semináre. Reprezenačný projekt Forum per tasti už v minulosti splnil a prekročil očakávania organizátorov, účastníkov súťaže, mladých umelcov, odborné publikum, ale aj divákov z radov širokej verejnosti. Festivalové aktivity – národná interpretačná súťaž a festivalové koncerty mali za cieľ širokospektrálne rozvíjať interpretačné umenie mladých klaviristov. Interpretačná súťaž Musica Slovaca bola určená pre študentov umeleckých škôl všetkých typov. Je zameraná na prezentáciu a propagáciu pôvodnej tvorby slovenských skladateľov pre klavír. Už tradične boli pôvodné klavírne diela slovenských skladateľov povinnou súčasťou súťažného repertoáru mladých klaviristov prevažne zo slovenských konzervatórií a vysokých umeleckých škôl. Participácia renomovaných odborníkov z oblasti klavírneho interpretačného umenia v porote súťaže zaručila špičkovú úroveň podujatia. V rámci podujatia Forum per tasti – 10. ročníka medzinárodného festivalu sa okrem interpretačnej súťaže uskutočnilo niekoľko koncertných podujatí s prezentáciou mladých umelcov domácich aj zahraničných. Podujatie plne uspokojilo zámery organizátorov, zviditeľnilo Akadémiu umení aj mesto Banská Bystrica v celoslovenskom rozmere. Medzinárodný festival Forum per tasti sa uskutočnil s finančnou podporou Fondu na podporu umenia a mesta Banská Bystrica.

Doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD., foto (vb)

Oslovila ju nadčasovosť, to, čo platilo a platí

Dolnozemska Slovenka Svetlana Gaško, Záveje a jej zaľúbenie vo „Véhávě“

Trojdejstvovú drámu Vladimíra Hurbana Vladimírova *Záveje* našťudovala so študentmi 4. ročníka magisterského štúdia FDU piatačka FDU Svetlana Gaško ako svoje magisterské predstavenie pod pedagogickým vedením doc. Mgr art. Matúša Ol'hu, PhD. Hra sa dočkala svojej premiéry v polovičke februára.

Dolnozemska dedina. Záveje. To je samozrejme inotaj, metafora. Ale tiež potvrdenie toho, že Hurban Vladimírov vrástol do spoločenskej i duchovnej podstaty tejto dediny bez toho, aby sa oslabil jeho kritický odstup od nej.

- Áno, je to metafora. Hlava rodiny, starý Brezovský, bohatý gazda, po celý čas utláča manželku svojho syna, teda nevestu, ktorá sa ocitla v takej situácii, že je neplodná a jemu to veľmi prekáža. Ich postoje, hodnoty a názory sú v absolútnom rozpore. Utláča a terorizuje ju natoľko, až to vlastne skončí tragicky.

Záveje sa už neraz objavili na slovenskej profesionálnej divadelnej scéne, v roku 2000 dokonca v réžii Michala Babiaka v našom divadle. Ako ste sa vy dostali k tejto téme?

- Tento titul mi navrhlo vedenie fakulty v osobách pánov Ol'hu a Babiaka. Sama som sa už predtým zoznámila s prácou „Véhávě“. V Kysáci, odkiaľ pochádzam, som režírovala jeho hru *Zámka škripí*. Tento autor mi je blízky, páči sa mi, ako písal, možno aj preto, že sám bol z Dolnej zeme a nachádzam v jeho diele prvky, s ktorými sa tam my, dolnozemska Slováci, stretávame ešte aj dnes. Čo sa týka tohto projektu, tak musím priznať, že to bola náročná úloha kvôli tomu, že „Véhávě“ je veľmi komplexný autor a veľmi dobre písal. Ako režisérka som sa v tomto titule snažila nájsť veci, s ktorými by som mohla osloviť aj dnešného diváka. Dúfam, že sa mi to podarilo.

Podporili vašu snahu aj herci?

- Práca s nimi bola super. Minulý rok mala možnosť s nimi spolupracovať, keď som robila asistentúru profesorovi Ma-

jerovi, takže mi už boli bližší, rozumeli sme si. Veľmi vďačná robota. Od verejnej generálky sme však upustili, chcela som, aby nemrhali silami a aby im celá energia zostala na premiéru. Verila som im a aj tomu, že som nechala celé predstavenie počas nej v dobrých rukách.

Vaše pôsobenie na škole sa chýli ku koncu. Spomeniete si, koľko našťudovaný hier máte na svojom konte?

- Fúha. Toto je tuším moja šiesta premiéra počas štúdia na AU. Okrem toho tri predstavenia v Kysáci, kde máme ochotnícke divadlo a tiež som pripravila jedno predstavenie s ochotníkmi v Kovačici. Inak, aj moja diplomovka bude venovaná VHV, konkrétne *Závejom* medzi realizmom a symbolizmom.

1. Študentky študijného programu divadelná dramaturgia a réžia Svetlana Gaško (vľavo) s dramaturgičkou *Závejom* Emou Kazimírovou

2. David Szóke, Diana Šutariková, František Kňazovič a Viktória Vošková vo fragmente z inscenácie

Statua 2018 s Jurajom Saparom

Projekt Statua (18. 1. – 28. 2. 2018, Dom umenia Bratislava) predstavuje prezentačnú sondu do slovenskej sochárskej tvorby prostredníctvom cyklu výstav absolventov sochárskych, sklárskych a keramických ateliérov za uplynulých 60 rokov.

Podoba komornej tvorby

Zámerom je postupne a v generačnom slede podať obraz o podobe komornej tvorby a jej autorskom zázemí. A prostredníctvom vystavených diel o formálnych tendenciách, o sochárskych postupoch a obsahových líniách. Statua 2018 je úvodnou výstavou absolventov VŠVU v Bratislave a UMRUM v Prahe z obdobia rokov 1968 – 1978 (nasledujúcou bude výstava z tvorby absolventov z rokov 1979 – 1989). Cyklus tak začína generáciou, v ktorej prejave, aspoň v prvých rokoch desaťročia, ešte rezonovala slobodná, tvorivá atmosféra 60. rokov, ktorá však svoju výtvarnú dráhu nastúpila v najtvrdšom období normalizácie, zavretých hraníc i všetkých in-

formačných okien. Generáciu, napriek spoločenskej situácii tvorivo hľadajúcou vlastné, dobe i osobnému nastaveniu odpovedajúce témy a vyjadrujúcou sa prostredníctvom pocitovo i formálne aktuálnej, z klasicky overených princípov vychádzajúcej štruktúry sochy či objektu. Generáciu ešte prirodzene spätou s materiálom, remeselným umom a profesionálne prevedenou realizáciou.

Presnejšie tým spektrom absolventov, ktorí sa miesto režimom očakávanej, politicky angažovanej osobnej a pracovnej spolupráce stiahli radšej do zóny tematicky privátnej, poetickej, prírodnej či abstraktnej, a preto spoločensky slabšie viditeľnej. Na druhej strane na výstave neboli prítomní tí sochári, ktorí tvorivé ambície, či už pred revolúciou alebo po nej, vymenili za apriori komerčné stratégie. A, žiaľ, neboli tu zastúpení ani niektorí, či už z osobných (Marián Huba) alebo z prevádzkových dôvodov (A. Žačko), ktorí by určite prispeli k úplnosti obrazu i kvalite výstavy. A samozrejme

i takí, ktorí sa z koncepciou projektu či kolektívnou výstavou nestotožnili.

Diela 33 autorov

Tak či onak, výstavu Statua 2018 tvoria diela tridsiatich troch výtvarníkov, pri ktorých výbere bola snaha (nie vždy realizovateľná) naznačiť istý vývojový oblúk, pripomenúť ranú tvorbu z obdobia po skončení štúdia i jej súčasnú podobu.

Vystavujúci autori: Jozef Barinka, Jozef Vachálek, Peter Hložník, Marián Polonský, Ivica Vidrová, Imrich Svitana, Juraj Gavula, Štefan Kubík, Štefan Tóth, Gabriela Luptáková, Pavol Hložník, Oleg Fintora, Láďa Snopková, Ján Vančo, Juraj Sapa, Viktor Hulík, Ján Hoffstädter, Vojtech Pohánka, Peter Roller, Ján Sisko, Jaroslava Šicková, Michal Zdravecký, Zora Palová, Štefan Pala, Rozália Darázsová, Jozef Höger, Martin Lettrich, Gabriela Gaspárová, Rudolf Malacký, Vladimír Durbák, Juraj Opršal, Anna Daučíková, Marián Drugda.

(in - xl)

Propagácia diel skladateľa svetového významu

FMU AU v Banskej Bystrici si ku koncu roka 2017 pripomenula výročie významného hudobného skladateľa Jána Nepomuka Hummela, bratislavského rodáka.

Bravúrne koncerty, inšpiratívna prednáška

Cyklus komorných koncertov a prednáška zamerané predovšetkým na klavírne dielo tohto hudobného veľikána, úzko spätého životom aj tvorbou so Slovenskom, sa z dôvodu choroby participujúcich umelcov neuskutočnili v plánovanom rozsahu koncertných produkcií. To ale neubralo podujatiu na zaujímavosti a jedinečnosti. Banskobystrické publikum malo výnimočnú

príležitosť vypočuť si v podaní skvelých interpretov predovšetkým klavírne kompozície hudobne výnimočného a predsa menej známeho hudobného génia. Dramaturgia festivalu priniesla však aj komorné diela tohto skladateľa s participáciou klavíra. Klavírny septet Op.74 partov bravúrne uviedlo jedinečné zoskupenie popredných slovenských interpretov. V podaní mladého talentovaného klaviristu Miloša Biháryho a špičkových slovenských umelcov v zložení Ivica Gabrišová (flauta), Veronika Prokešová (viola), Igor Fábera (hoboj), Pavol Mucha (violončelo), Filip Jaro (kontrabas) a Peter Stašík (lesný roh) sa Hummelova hudba zaskvela v excelentnom, bravúrnem a hudobne maximálne

napĺňajúcom svetle. Zámerom organizátorov bola hlavne propagácia diel skladateľa svetového významu, ktorého skladby sú mnohokrát na slovenských koncertných pódiiach opomenuté, ale aj s oboznámenie publika o dôležitých historických a hudobno-estetických elementoch Hummelovej tvorby. To sa v nemalej miere podarilo v rámci obohacujúcej a vysokoodbornej prednášky doc. Mgr. art. Jany Škvarkovej, ArtD., určenej študentom FMU AU, ale aj širšiemu publiku. Cyklus podujatí venovaný J. N. Hummelovi sa realizoval s významnou finančnou pomocou Fondu na podporu umenia.

Doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD., foto (aa)

V knižnej novinke aj kino FDU AU

Prednávkou uzrela svetlo sveta monografická publikácia „Banskobystrické kiná v čase – čas v kinách“, ktorú ako svoj druhý titul v edícii Nostalgia vydalo Zaživa na amfiteátri... Občianske združenie v Banskej Bystrici.

Krst v réžii docenta Oľhu

Jej autormi sú publicisti Ján Beňuška a Vladimír Bahýl v spolupráci s grafikom Patrikom Ševčíkom (inak tvorcovia časopisu ART3), ktorí ňou voľne nadviazali na svoj predchádzajúci titul „Amfiteáter včera, dnes a zajtra“ z roku 2016. Plnofarebná monografia na 256 stranách formátu B5 mapuje 114-ročnú históriu filmového premietania a kín všetkého druhu na území Banskej Bystrice a blízkeho okolia. Žánrovo ide o faktografiu (chronologický vývoj 1904 – 2018), v ktorej nechýbajú profily protagonistov

tohto segmentu kultúry na území mesta a bohatá fotodokumentácia. Výpovednú hodnotu tohto edičného počínu zvyrazňuje skutočnosť, že je ojedinelým v rámci celého Slovenska. Medzi 90 zmapovanými kinami na území mesta nechýba ani kino FDU AU, ktoré fakulta využíva na svoje účely zhruba od roku 2011. Dejiskom obligátneho krstu knihy sa koncom februára stali priestory budovy FDU AU na Hornej ulici, krstným otcom bol docent Matúš Oľha (na obr.).

Kniha vyšla v obmedzenom náklade 500 výtlačkov a je distribuovaná jednak prostredníctvom miestnych kníhkupectiev, jednak kultúrnych inštitúcií mesta Banská Bystrica.
Kontakt: tel. 0908 905 553, 0944 310 013, bah01@centrum.sk, ben01@centrum.sk.
(ba), foto (jm)

Spektrum typov súčasného umenia

Výstava re-VÍZIA 20 prezentuje výber diel zo súčasnej tvorby 27 umeleckých osobností FVU AU

Fakulta výtvarných umení Akadémie umení usporiadala v Dome umenia v Bratislave výstavu re-VÍZIA 20, ktorej vernisáž sa odohrala 15. marca t. r. Jej kurátorkami sú Eva Kapsová, Katarína Rusnáková a Alena Vrbanová.

Vystavujú: Igor BENCA, Robert BRUN, Martin DERNER, Boris JIRKŮ, Filip JURKOVIČ, Róbert MAKAR, Patrik ŠEVČÍK, Peter VALISKA TIMEČKO/katedra grafiky; Ján ADAMOVE, Jiří DAVID, Milota HAVRÁNKOVÁ, Peter JANÁČIK, Miroslav NICZ, Michal MURIN/katedra intermédií a digitálnych médií; Štefan BALÁZS, Jana FARMANOVÁ, Milan HNAT, Ľudovít HOLOŠKA, Rastislav PODOBA, Ján TRIAŠKA/katedra maľby; Miroslav BROOŠ, Marek GALBAVÝ, Peter GÁSPÁR, Eva MASARYKOVÁ, Juraj SAPARA, Ivana SLÁVIKOVÁ, Jozef SUCHOŽA/katedra sochárstva a priestorová tvorba.

Výstava re-VÍZIA 20 prezentuje výber diel zo súčasnej tvorby 27 umeleckých osobností, ktoré aktuálne pedagogicky pôsobia na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Výstava prináša pohľad na spektrum typov súčasného umenia od maľby, sochárstva, grafiky, fotografie, objektu, inštalácie a intermédiálnych foriem umenia. Skladbu vystavujúcich tvoria renomovaní umelci a umelkyne viacerých generácií, tvoriacich v rozmanitých médiách a výrazových modeloch súčasného umenia.

Súčasť sprostredkovania edukácie umenia

Diverzifikovanosť umeleckých programov jednotlivých ateliérov katedry maľby, dôležitá pre podobu maliarskeho zázemia, ktoré nachádzajú poslucháči na Akadémii umení v Banskej Bystrici, stojí v pozadí kurátorského výberu Evy Kapsovej. Opiera sa o aktuálne príklady tvorivých programov, v ktorých sa odráža kontinuita výtvarného myslenia

a poetiky autorov a autorok. V tvorbe prof. Ľudovíta Hološku dominujú motívy prírodného či krajinárskeho detailu, výseky mestskej a vidieckej krajiny a náznaky figurálnych stafáží, podané v minimalisticky výraznej tvarovej skratke. U Rastislava Podobu, ArtD. sú námety z bežnej skutočnosti východiskom pre analýzu videného a navodenie pocitu ľahkej melanchólie. Významovo periférne predmetné motívy situuje do farebne a tvarovo rovnorodého okolia, testuje mieru ich rozoznateľnosti a kladie nároky na divákovu vizuálnu citlivosť. Doc. Štefan Balázs, ArtD. pracuje s osobitým typom výrazne ostrých čistých farieb evokujúcich pozitívne naladenie a energiu. Autonómna a sebavyžarujúca pragmatika Balázsových abstrakcií môže mať aj konkrétnejšie kultúrne zakorenenie. V maľbách odkazuje na možný svet zaniknutých predvekových kultúr. Záujem o povahu mysle, poznania a základov duchovnosti maliarsky pretavuje do svojich obrazov Milan Hnat, ArtD. Dominuje v nich zväčša ústredný, významovo len naznačený figurálny motív ako dôsledok dekonštrukcie reálneho.

Témy stvárnované doc. Jánom Triaškom, ArtD. kriticky reflektujú sociokultúrnu realitu so zameraním na konkrétny problém. V sérii obrazov Young family, postavenej na princípe vrstvenia motívov, podriaďuje kritickému pohľadu vzťah kultúry, subkultúr, a popkultúry, ktorá v súčasnej kultúrnej situácii prekrýva výzvy tradičných hodnôt. V tvorbe Mgr. art. Jany Farmanovej prevažuje záujem o figurálne motívy, pričom za fragmentami postáv či predmetov môžeme čítať príbehy. Tie sú súčasťou skúmania rodových identít, tematizujú vzťahy, alebo indukujú rodinnú či kultúrnohistorickú pamäť.

Spoločným menovateľom tvorby osobností pôsobiacich na katedre intermédií a digitálnych médií, prezentovaných v kurátorskej koncepcii Kataríny Rusnákovej, je orientácia na experimentálne a kritické umenie v širšom kontexte vizuálnej kultúry. Zatiaľ čo doc. Michal

Murin, ArtD. artikuluje kritiku slovenských kultúrnych inštitúcií ironickými gestami v duchu enfant terrible, prof. Jiří David kladie v sérii komorných obrazov otázky hodnoty, ceny a významu súčasného vizuálneho umenia. Doc. Miroslav Nicz vo svojej videoprojekcii prepája malé dejiny s veľkými dejinami 20. storočia. Divákovi adresuje otázku, ako by sa vyvíjali dejiny Európy, ak by bol Adolf Hitler prijatý na Viedenskú akadémiu, kde ho odmietli pre nedostatok talentu? Prof. Milota Havránková v cykle fotografií ironicko-kriticky poukazuje na súčasnú posadnutosť ľudí fotografovaním, ktorí namiesto hodnotného prežívania skutočnosti preferujú najmä dokumentovanie svojich zážitkov. Peter Janáček, Ph.D. sa ako predstaviteľ queer artu sústreďuje v tvorbe fotografií na portréty a akty mladých mužov a enigmatické zátišia. Telesnosť a identitu reflektuje vo fragmentárnych záberoch s dôrazom na intimitu a prežívanie emócií. Ján Adamove, ArtD. vo vtipne pointovanej videoprojekcii vystihuje v lakonickej vizuálnej metafore topiaceho sa človeka podstatu dramatických zápasov, ktoré zvädzajú mnohí súčasníci s prekážkami kladenými dnešnou spoločnosťou orientovanou na výkon. Kurátorka Alena Vrbanová sa zamerala na transmediálnu povahu grafiky v presahoch do iných vizuálnych médií v tvorbe autorov, pôsobiacich na katedre grafiky. Prof. Boris Jirků vo svojich expresívnych figurálnych maľbách vyjadruje drámu života a skepsu o povahe človeka. Grafický základ jazyka integruje do veľkoplošnej maľby Doc. Robert Brun. Sofistikovane pracuje s repetitívnym rastrom znakového systému, gestom a pohybom. Na rozhraní grafiky, postfotografie a maľby sa mediálne a výrazovo pohybuje doc. Igor Benca. Ironicko-kriticky reflektuje tlak doby na výkonnosť a vytúžený úspech. Róbert Makar, ArtD. skúma kultúrnu identitu doby ako rámec existencie a pôsobenia umenia v text artových objektoch a inštaláciách. Patrik Ševčík, ArtD. v cykle serigrafii

prelína nájdené fotoobrazy a ich prepis textom alebo textovou skratkou, ako aj intenzitou svetla na pozadí témy kolektívnej a privátnej pamäte.

Martin Derner, ArtD. v manipulovaných objektoch ponúka dekompozíciu kníh a rozmanitých „bytových“ predmetov, poukazujúc na ich hravú profanizáciu. Filip Jurkovič, ArtD. prezentuje strohú konceptuálnu maľbu na báze maliarskeho prepisu kontroverzných štatistických údajov z pozadia umeleckých inštitúcií a umeleckého školstva. Peter Valiska Timečko, ArtD. experimentuje pri tvorbe akčnej grafiky cestou autorskej i kolektívnej performance. Siahla pritom k masovo obľúbeným oblastiam športu či spoločenského tanca.

Presahy do priestoru – sociálneho, prírodného, ako aj zón individuálnej a kolektívnej pamäte a sveta umenia, stoja v centre tvorivých záujmov a programov vystavujúcich osobností z Katedry sochárstva a priestorová tvorba vo výbere kurátorky Aleny Vrbanovej. Diela prof. Miroslava Brooša pozývajú diváka k aktívnej účasti. Sú koncipované ako

participatívne inštalácie s presahmi do kolektívnej akcie. Smerujú kriticky do sveta expandujúcej vizuality a nadprodukcie reklamného balastu. Doc. Juraj Sapara vo svojich dielach skúma presahy objektu a grafiky, ako aj prechod od figurácie (archetypálny motív stély) k abstrakcii. Komorné polohy figurálneho sochárskeho jazyka v tvorbe doc. Petra Gáspára expresívne vyjadrujú motívy rozporu duchovnej a fyzickej podstaty človeka, ako aj vzťahov kultúrnej sociéty.

Inštalácie Evy Masarykovej, ArtD. tematizujú fenomén telesnosti z pohľadu traumy a konečnosti tela cestou manipulovaných ready made predmetov a ich presahov do média inštalácie. Jozef Suchoža, ArtD. citlivo i radikálne vyjadruje rozhrania spirituálnej a fyzickej povahy sociálneho a individuálneho bytia s odkazmi na krízu kultúry, ako aj aktuálne civilizačné hrozby. Ivana Sláviková, ArtD. ideovou koncepciou, technikou a materiálom posúva svoje autopoeticky a postfeministicky ladené diela do hravej či ironickej významovej roviny.

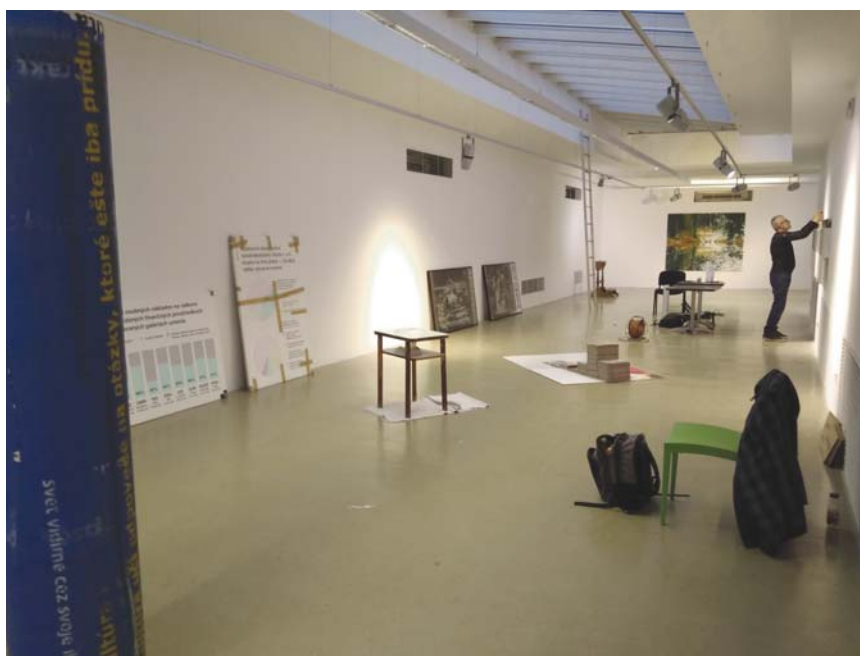
Ručne vyšiva robustné časti karosérie automobilu, v subtilnej autopercmancii prijíma vlastný ručne modelovaný miniatúrny reliéf Matky Božej. Marek Galbavý, ArtD. tvorí na báze asistovaných alebo manipulovaných ready made archetypálnej kultúrnej povahy. Nenápadnými zásahmi materiállovej zámeny aktualizuje banálny objekt alebo 3D generovanou sklenenou obrysou schémou animuje kultúrne „vyraďený“ nábytkový objekt.

Zámerom výstavy je prezentovať a reflektovať tvorbu umeleckých a pedagogických osobností z prostredia FVU AU v Banskej Bystrici ako dôležitej súčasti sprostredkovania edukácie umenia. Obe tieto sféry ich pôsobenia v umeleckom školstve sa podieľajú na umeleckom a osobnostnom formovaní a profilácii poslucháčov – budúcich vizuálnych tvorcov. Výstava sa koná pri príležitosti 20. výročia vzniku Akadémie umení v Banskej Bystrici a potrvá do 15. apríla 2018.

(in) foto Patrik Ševčík, Martin Jombík

K výstave re-VÍZIA 20 bola vydaná aj publikácia prezentujúca tvorbu 27 pedagógov a pedagogičiek FVU AU v Banskej Bystrici s kurátorskými textami teoretičiek FVU AU v BB.

Úspech klaviristov v poľskom Sanoku

Vo februári tohto roku sme sa zúčastnili prestížneho medzinárodného festivalu klaviristov „Bieszczady bez granic“ v poľskom Sanoku.

Za Akadémiu umení v Banskej Bystrici sme vycestovali v zostave: Bohdan Koval (I. roč. Mgr. štúdia) a Alica Hancková (IV. roč. ArtD. štúdia). Stali sme sa tak súčasťou podujatia, na ktorom participovalo okolo 200 klaviristov z rôznych krajín, okrem hostiteľského Poľska napríklad z Japonska, Chile, USA, Litvy či Ukrajiny. Prekvapujúco sme boli jedinými reprezentantmi zo Slovenska.

Unikátny vzdelávací projekt

Fórum ako unikátny vzdelávací projekt už každoročne zastrešuje Ministerstvo kultúry a národného dedičstva v Poľsku a teší sa podpore vynikajúcich hudobných osobností, ako sú Krzysztof a Alžbeta Penderecki. Ústrednou myšlienkou v poradí už XIII. klavírneho fóra bola prezentácia hudobných diel

národných i svetových skladateľov v podaní „Mladých virtuózov“. Okrem toho, že medzinárodné klavírne fórum je významným edukačným, spoločenským a kultúrnym projektom, je aj miestom vzácného stretávania pedagógov a mladých hudobných talentov, čo bolo aj pre nás veľmi prínosné.

Podujatie odštartoval uvítací koncert v Dome kultúry v Sanoku, kde zaznela premiéra Variácií na Chopinovu tému od Konstantina Willenskeho v skvelom podaní džezového tria Bohdan Koval - klavír, Pawel Pánta - kontrabas, Piotr Biskupski - perkusie. Počas ďalších dní sme absolvovali intenzívne klavírne kurzy u niekoľkých pedagogických osobností - majstrov klavírneho umenia prof. Jaroslawa Drzewieckiego, prof. Andrzeja Jasińskiego, prof. Andrzeja Tatarského, dyr. Janusza Ostrowského, dyr. Maxymiliana Bylického (všetci Poľ.), prof. Sergieja Osokinsa (Lit.), Takashi Yamamota (Jap.).

Návrat s prestížnymi oceneniami

Pozvanie organizátorov účinkovať vo veľkolepej zámočkej koncertnej sále v mestečku Lańcut nás úprimne potešilo a bolo nám veľkou ctou, pretože spomedzi všetkých účastníkov bolo vybraných iba šesť interpretov. Vďaka tomu sme mohli zažiť nezabudnuteľné emócie z koncertovania a standing ovation prítomného obecnstva. Naša umelecká „misia“ bola zavŕšená v posledný deň medzinárodného klavírneho fóra a bol to pre nás výnimočný okamih, spojený s odovzdávaním nečakaných ocenení. Prestížnu cenu Zlatý Parnas si domov odniesol Bohdan Koval a Cenu riaditeľa slovenského inštitútu vo Varšave s možnosťou absolvovať polorecital v poľskom hlavnom meste si prevzala Alica Hancková. Prežili sme skvelý týždeň plný neopísateľných dojmov a emócií, nadobudli nové interpretačné skúsenosti, získali milé priateľstvá... Do poľského Sanoku sa budeme s radosťou vracieť.

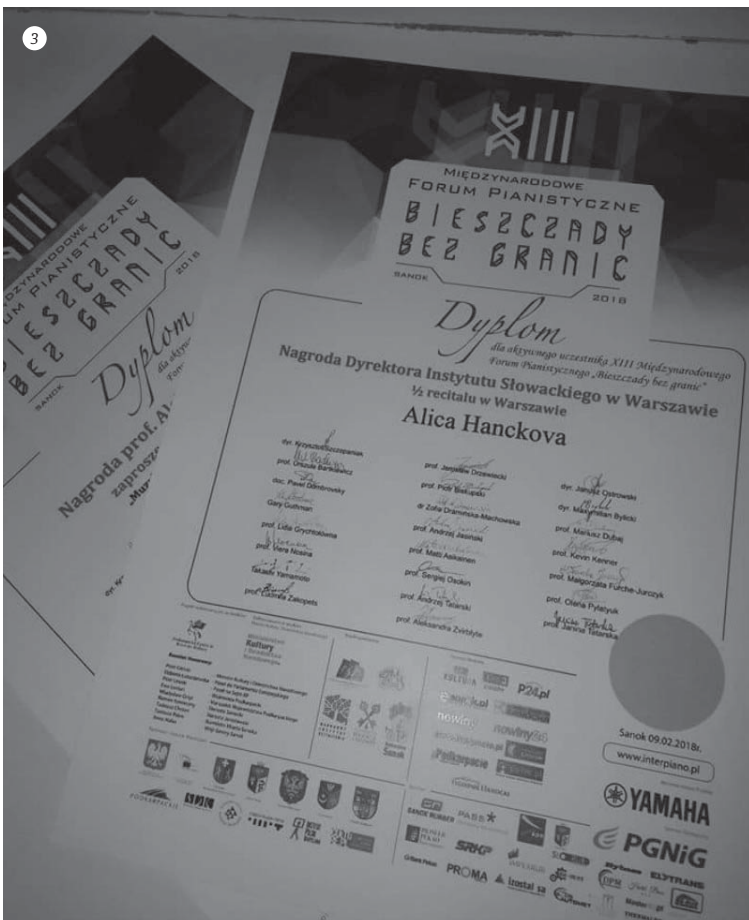
Alica Hancková, foto E. Soňski, a. a.

1. Bohdan Koval s prestížnym ocenením
2. Alica Hancková
3. Cena Alici Hanckovej
4. Džezové trio s Bohdanom Kovalom

2

3

4

Docent Orban dekanom FDU AU

Od 1. februára t. r. je riadnym dekanom fakulty dramatických umení AU doc. PhDr. PaedDr. Karol Orban, PhD. (61), a to na základe volieb, ktoré sa uskutočnili začiatkom tohto roka a v ktorých sa o funkciu uchádzal ako jediný kandidát. Mandát bude vykonávať počas štvorročného obdobia.

Základom je zviditeľnenie

Docent Orban (na obr. Vlado Bahýla) v tejto funkcii vystriedal PhDr. Silviu Kováčikovou, ArtD., prodekanu pre vzdelávaciu činnosť, ktorá v pozícii designovanej dekanke pôsobila od mája minulého roka. Pripomeňme, že nový dekan fakulty pochádza zo Zvolena, kde až do maturity vyrastal, takže vzťah k strednému Slovensku je v jeho prípade veľmi silný. Prešiel rôznymi funkciami. Pôsobil ako vedúci katedry žurnalistiky UKF v Nitre, päť rokov bol garantom odboru Fakulty sociálnych vied Karlovej univerzity v Prahe a od roku 2012 učí rozhlasovú a televíznu tvorbu na FDU AU. Teda to, v čom profesijne pôsobil v Slovenskom rozhlase i televízii, pričom poslucháčom odovzdáva tak teoretické ako aj praktické vedomosti. V rozhlase sa podieľal na zakladaní redakcií náboženského vysielania, navyše má za sebou dva roky vo funkcii riaditeľa Rádia Lumen. Vydal niekoľko takto ladených publikácií. Jeho vízia riadenia fakulty sa

opiera najmä o jej zviditeľňovanie. Podľa jeho slov nie je rozdiel oproti VŠMU, ktorej študenti a odchovanci sa dokážu predať a zviditeľniť. Rovnaký potenciál vidí docent Orban aj v Akadémii umení.

Dodajme, že prodekanou pre umenie, vedu, výskum a medzinárodné vzťahy FDU je Mgr. art. Janka Lakomčíková, ArtD., prodekanou pre vzdelávaciu činnosť PhDr. Silvia Kováčiková, ArtD. a prodekanou pre rozvoj Mgr. art. Veronika Hollá.

(ba) foto Vlado Bahýl

V januári t. r. dovŕšil Pavol Janíček okrúhlu osemdesiatku, ale ešte v polovici marca mu gratulovalo mnoho priateľov na posedení v Robotníckom dome, hoci aj s nechcenou „ozdobou“ – barlamí. Ako je známe, jeho muzikantské zameranie je naozaj rôznorodé – muzikál, scénická hudba k divadelným hrám, hudba k baletu, tvorba pre deti, populárna hudba a piesne, hudobná réžia či dirigovanie orchestra. To všetko a mnoho iných aktivít charakterizuje tohto stále činorodého človeka, kto-

rého tvorivá inšpirácia sa podpisuje aj pod spoluprácu s rozhlasom, televíziou, Akadémiou umení a ďalšími kultúrnymi i vzdelávacími inštitúciami. A keďže prepojenie s FDU AU patrí k jeho prioritám, medzi gratulantmi nemohol chýbať ani prorektor AU doc. Mgr. art. Matúš Oľha, PhD.

Foto (vb)

Autentické výpovede v Bunkri

Nitrianska galéria a Ateliér intermédiá Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici situovali do Nitrianskej galérie – Bunkra výstavu Paniczi, ktorej vernisáž sa odohrala 22. marca 2018.

Výstava Paniczi Ateliéru intermédií pod vedením doc. Miroslava Nicza (na obr.) a asistenta Petra Janáčika, PhD. reflektuje tvorbu súčasných študentov ateliéru. Zastúpené sú všetky ročníky ateliéru IM, ktorý je súčasťou Katedry intermédií a digitálnych médií Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Vstup do galerijného priestoru

Výstava prezentuje aktuálne práce z posledných rokov. Ide predovšetkým o osobné a autentické výpovede mladých autorov. Názov výstavy Paniczi, ako spojenie slova panic a mena Nicz, odráža pre viacerých vystavujúcich vstup do galerijného priestoru s prácami, ktoré vznikli pod pedagogickým vedením Miroslava Nicza. Vstup na umeleckú scénu ešte počas štúdia je súčasťou učebného procesu a neodmysliteľnou skúsenosťou mladého autora v jeho prvých krokoch smerom ku komunikácii s verejnosťou. V ateliéri IM pracujú študenti s rôznymi médiami, ale najčastejšie svoje témy spracúvajú pomocou digitálneho obrazu. Výstava sa skladá z projekcií rôznych formátov, videoinštalácií, objektov, videoperformancií a ich záznamov. Práce študentov často reflektujú prácu s priestorom a jeho uchopenie pomocou rôznych vyjadrení. Diela majú ambíciu komunikovať jazykom súčasného umenia, čo reflektuje aj výučba, na ktorej sa podieľajú tiež asistenti a priebežne aj doktorandi katedry. Vystavujúci autori: Alžbeta Beňušová, Bianka Karin Cilingová, Zuzana Kičurová, Dominika Kočišová, Betka Pavčová, Sebastián Pavlis, Martin Pisko, Daniela Tomašcová, Miriam Trnková. Kurátor: Matej Rosmáň Trvanie výstavy: 23. 3. – 15. 4. 2018.

(mr), foto (vb)

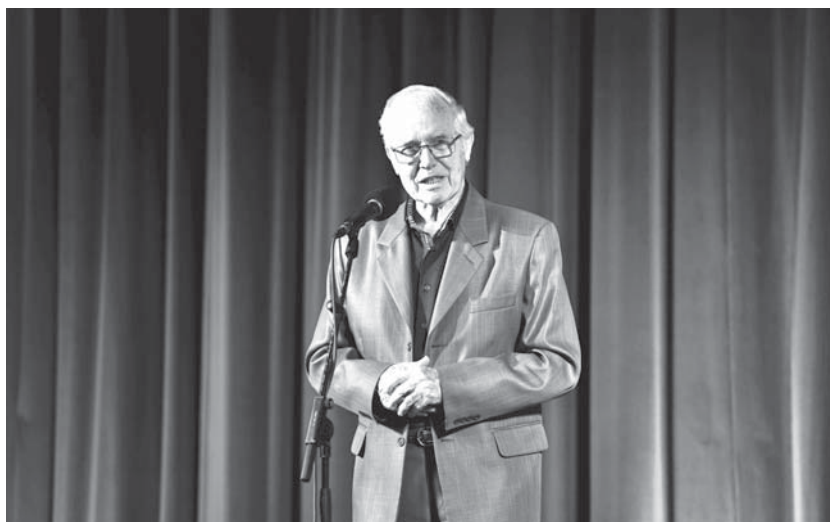

Forum per tasti predo dvermi

Tretiu medzinárodnú klavírnú súťaž „Forum per tasti“ pripravuje jej organizátor Akadémie umení Banská Bystrica na 27. – 30. apríla 2018. Predsedom súťaže je prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi, rektor Akadémie umení, usporiadateľom komisia v zložení prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD., doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD. a doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD.

Tretie medzinárodné fórum v klavírnej súťaži je otvorené pre študentov bez ohľadu na ich úroveň a typ vzdelania (univerzita, hudobná akadémia, konzervatórium, hudobná škola, súkromná škola, súkromné hodiny). Pre mladých klavíristov poskytuje príležitosť konfrontovať a hodnotiť ich schopnosti talent interpretácie klavíru v medzinárodnom kontexte. Súťažné predstavenia budú posudzované renomovanými

domácimi a medzinárodnými umelcami a učiteľmi. Hráči predstavujú originálne klavírne skladby skladateľov slovenských aj iných krajín. Súťaž má dve kategórie: 1. kategória do 19 rokov, 2. kategória - do 26 rokov. Koncert víťazov odvysielala Slovenský rozhlas.
(in)

Na Deň breznianskych učiteľov koncom marca v Brezne zabezpečili program študenti Akadémie umení Tomáš Valíček (akordeón), poslucháčky muzikálového spevu Terézia Králiková, Dominika Bélová a Ema Kristofová. Úvod slávnostného večera bol v réžii nášho pedagóga Juraja Sarvaša, ktorý svojim jedinečným spôsobom rétora otvoril program.

(mh), foto Stanislav Spáč

Program divadla AU

**HORNÁ 95, BANSKÁ BYSTRICA
APRÍL 2018**

Blažení

4. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio
Autor: Christo Bojčev
Réžia: Luboslav Majera
Účinkuje: 3. ročník herectva

Rebecca Lenkiewiczová

10. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio
Titul: Počas noci
Réžia: Katarína Burdová
Účinkuje: 5. ročník herectva

Pohreb

11. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio
Autor: Ivan Holub
Réžia: Daniel Mališ
Účinkuje 3. ročník herectva

V sloních topánkach

16. a 17. apríla 2018 o 17:00
Malé štúdio
Autor: Radovan Majer
Účinkuje: Viktória Vošková
Réžia: Anna Šoltýsová
Ped. vedenie: Zuzana Laurinčíková

Zatmenie

18. apríla 2018 o 18:30
Premiéra
Veľké štúdio
Autor: Božena Čahojová
Réžia: Soňa Mäsiarová
Účinkuje: 3. ročník herectva

Zatmenie

19. apríla 2018 18:30
Veľké štúdio
Autor: Božena Čahojová
Réžia: Soňa Mäsiarová
Účinkuje: 3. ročník herectva

Podivuhodný život osamelého poštára

23. a 24. apríla 2018 o 17:00
Malé štúdio
Autor: Denis Thériault
Účinkuje: Pavol Olešňan
Dramaturg: Jakub Gaňa

Zatmenie

25. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio
Autor: Božena Čahojová
Réžia: Soňa Mäsiarová
Účinkuje: 3. ročník herectva

Pohreb

26. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio
Autor: Ivan Holub
Réžia: Daniel Mališ
Účinkuje 3. ročník herectva

Škvryny na slnku

27. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio
Autor: Leopold Lahola
Réžia: Terézia Mindošová
Účinkujú posl. 4. a 5. roč.

Prezentácia workshopu poľskej herečky Jolanty Juszkievicz z poľského divadla Kropka.

28. apríla 2018 o 18:30
Veľké štúdio

Smrť v ružovom

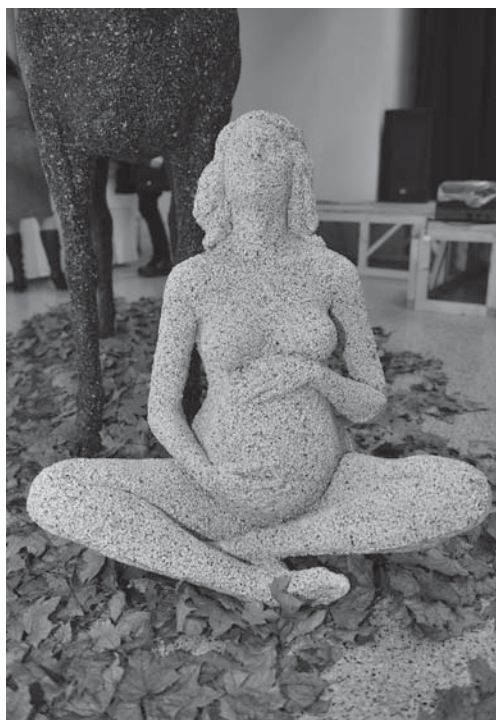
30. apríla 2018 o 17:00
Malé štúdio
Jana Záchenská
Autor: Ľubomír Feldek
Réžia: Terézia Mindošová
Ped. vedenie: Zuzana Laurinčíková

Kontakt: divadlo@aku.sk

RE_PREZENTÁCIA v synagóge

Synagóga Brezno sa od dňa vernisáže 7. marca 2018 stala dejiskom pozoruhodnej výstavy sochárskych diel pedagógov a študentov katedry sochárstva a priestorovej tvorby FVU AU „RE_PREZENTÁCIA“. Zaslúžili sa o ňu pedagógovia prof. Miroslav Brooš, akad. mal., doc. Juraj Sapara, akad. soch., doc. Peter Gáspár, akad. soch., Mgr. art. Ivana Sláviková, ArtD., Mgr. art. Eva Masaryková, ArtD., Mgr. art. Jozef Suchoža, ArtD., Mgr. art. Marek Galbavý a študenti Mgr. art. Jakub Cmarko, Mgr. art. Róbert Chromý, Mgr. art. Linda Holodová, Bc. Nikola Ferenczová, Bc. Denisa Lodňánková, Bc. Juraj Schikor, Adam Engler, Karin Gálová, Anna Šigetová, Natália Fašková, Benjamín Pálenkáš. Výstava trvala do 3. apríla t. r.

(re), foto Veronika Cerovská

Strategický cieľ sa nemení

Vo Vígľaši si reprezentácie vysokých škôl pripomenuli 25. výročie založenia Slovenskej rektorskej konferencie

Dňa 25. novembra 2017 uplynulo 25 rokov od založenia Slovenskej rektorskej konferencie, ktorá je dnes jednou z troch reprezentácií vysokých škôl a ktorá združuje rektorky a rektorov vysokých škôl vymenovaných prezidentom Slovenskej republiky. Pri tejto príležitosti sa 18. decembra 2017 vo Vígľaši konalo slávnostné zasadnutie Slovenskej rektorskej konferencie za účasti predsedu výboru pre vzdelávanie, vedy, mládež a šport Národnej rady SR Ľubomíra Petráka a štátnej tajomníčky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Olgy Nachtmanovej. Na stretnutí nechýbal ani rektor Akadémie umení prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didí.

Dôstojný reprezentant vysokého školstva

Slovenská rektorská konferencia reprezentuje vysoké školy, ktoré sú podľa slovenskej legislatívy vrcholnými vzdelávacími, vedeckými a umeleckými ustanovizňami. Vznikla transformáciou Slovenskej sekcie Klubu rektorov českých a slovenských vysokých škôl 25. novembra 1992. Prvým prezidentom

Slovenskej rektorskej konferencie alebo aj Konferencie rektorov slovenských vysokých škôl bol rektor Univerzity Komenského v Bratislave profesor Juraj Švec. Slovenská rektorská konferencia sa inštitucionalizovala ako občianske združenie v roku 1997, kedy boli schválené prvé stanovky SRK jej plénom a potvrdené Ministerstvom vnútra SR. Podľa stanov bola strategickým cieľom SRK koordinácia a podpora činnosti rektorov slovenských vysokých škôl v záujme utvárania vysokoškolskej politiky. V roku 2002 zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách zmenil postavenie SRK, ktorú zaradil k reprezentáciám slovenských vysokých škôl, čo bolo rektormi vnímané ako oficiálne uznanie dôležitosti SRK. Slovenská rektorská konferencia ako orgán reprezentácie vysokých škôl schvaľuje alebo sa vyjadruje k návrhom, ktoré jej predkladá Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Desiatka prezidentov

V priebehu rokov sa strategický cieľ SRK nezmenil, menila sa však členská základňa. V priebehu 25 rokov stáli na čele Slovenskej rektorskej konferencie

desiati prezidenti - profesor Juraj Švec, profesor Štefan Šlachta, profesor Juraj Stern, profesor Igor Hudoba, profesor Miloš Somora, profesor Milan Dado, profesor Juraj Sinay, profesor Vladimír Báleš, profesor Libor Vozár a v súčasnosti je ním profesor Rudolf Kropil. V pléne Slovenskej rektorskej konferencie pôsobili 131 rektoriek a rektorov - významné osobnosti slovenského akademického života, vedy, kultúry a umenia. Za uvedené obdobie sa členovia Slovenskej rektorskej konferencie stretli na viac ako 100 zasadnutiach a podujatiach, ako boli aj konferencie a semináre. SRK okrem iného realizovala projekt inštitucionálneho hodnotenia vysokých škôl na Slovensku v spolupráci s EUA. V roku 2005 sa členovia SRK prihlásili k princípom Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov. SRK sa počas svojej existencie spojila s podnikateľskou sférou pri udeľovaní ceny Werner von Siemens Excellence Award, s Ľudovou bankou, a. s. udeľovala Grand Prix za vzdelanosť a od roku 2012 udeľuje Cenu SRK za umenie.

(in-SRK), foto V. Veverka

Stanovisko Slovenskej rektorskej konferencie k súčasnej spoločenskej situácii na Slovensku z mimoriadneho zasadnutia SRK 8. 3. 2018 na pôde Univerzity Komenského v Bratislave

Slovenská rektorská konferencia vyslovila hlboké znepokojenie a zdesenie nad tragickou smrťou dvoch mladých ľudí – novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej a vyjadrila sústrasť rodinám a blízkym obetí. Verejne vyzýva príslušné štátne orgány, aby tento zločin dôkladne vyšetrili. Slovenská rektorská konferencia apeluje proti akémukoľvek zasahovaniu do vyšetrovania. Slovenská rektorská konferencia vníma súčasnú traumatizáciu a eskaláciu napätia v celej slovenskej spoločnosti a odmieta akékoľvek extrémne prejavy a manipuláciu v spoločenskej, akademickej a politickej diskusii. Je dôležité, aby štátni predstavitelia Slovenskej republiky v každej situácii uplatňovali demo-

kratické princípy a naďalej chránili základné ľudské práva a slobody občanov. Poslaním vysokých škôl je výchova v duchu hodnôt demokracie, humanizmu a tolerancie a vedenie študentov k tvorivému, kritickému a nezávislému mysleniu, zdravému sebedovetiu, k národnej hrdosti a občianskej zodpovednosti. Vysoké školy stoja na pevných základoch hodnôt demokracie, humanizmu a tolerancie, akademických slobôd a akademických právach. Preto si vyhradzuje právo na slobodné vyjadrovanie a zverejňovanie svojich názorov a možnosť zapájať sa do verejnej diskusie o spoločenských a etických otázkach, ako aj podieľať sa na formovaní občianskej spoločnosti. Každý člen

akademickej obce má právo sa slobodne rozhodnúť a vyjadriť svoj názor. S ohľadom na postavenie a budúcnosť Slovenska vyzývame všetkých politikov, médiá a členov akademickej obce, aby sme spoločne chránili hierarchiu hodnôt a uplatňovali princípy demokracie. Bratislava 8. 3. 2018

Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD.
prezident Slovenskej rektorskej konferencie
(in - aku.sk)

Výstavy a aktivity Stredoslovenskej galérie

Bethlenov dom, Dolná 8:

Jana Farmanová: V mojich záhradách (20. marec - jún 2018),
Stála expozícia Stana Filka - Hydrozoa (2. časť) - Ján Ballx: Hob (20. marec - jún 2018)

Vila D. Skuteckého, Horná 55:

Stála expozícia Dominika Skuteckého, celoročne.
Otváracie hodiny: UT - NE: 10.00 - 15.00 hod.

Praetorium, Nám. Š. Moysesova 25:

Mám rada pozornosť (7. február - 10. apríl 2018)

Podujatia a sprievodné aktivity:

Celoročne - Vila D. Skuteckého: Zábavný skicár - pre najmenších návštevníkov - Detský tlačový sprievodca expozíciou - Galerijné kufríky - Holokaust a osudy D. Skuteckého.

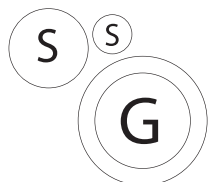
Ponuka pre školy:

SSG realizuje tvorivé dielne, animácie a lektoráty pre materské, základné a stredné školy, školské kluby, základné umelecké školy a centrá voľného času.

Bližšie informácie na www.ssgbb.sk

SSG, Dolná 8, 975 90 B. Bystrica, tel.: +421 48/470 16 15,
ssgbb@ssgbb.sk, www.ssgbb.sk, fcb.

Voľný vstup do SSG každú poslednú nedeľu v mesiaci počas roku 2018.

Stredoslovenská
galéria

Zaznamenali sme

Z plánu výstav v Galérii Fx na rok 2018

1. 3. – 31. 3. 2018: Uhol pohľadu - autori: S. Štulerová, S. Durkaj, H. Hutniková, V. Vajsová; 1. 4. – 30. 4. 2018: Doktorandská výstava - kurátor a autor: Vlad Yurashko a Viktoriya Shumskaya; 14. 5. – 18. 6. 2018: Letný prieskum, bakalárske práce, magisterské práce, dizertačné práce; 20. 6. – 20. 9. 2018: Výber z prieskumu, bakalárskych, magisterských a dizertačných prác katedry sochárstva; 24. 9. – 31. 10. 2018: Workshop figurálnej kresby - kurátor: prof. B. Jirků; 5. 11. – 31. 12. 2018: Doktorandská výstava - kurátor a autor: M. Jombík.

Grantový program Študenti do sveta opäť otvorený

Nadácia Tatra banky aj v tomto roku otvorila Grantový program Študenti do sveta. Má ambíciu podporiť našich najlepších študentov v získavaní skúseností na zahraničných školách a v ich uplatňovaní na Slovensku. V rámci grantového programu budú poskytované finančné granty do výšky 5 000 eur na pokrytie časti nákladov spojených so zahraničnými študijnými pobytmi, letnými školami, stážami a výskumnými pobytmi na niektorých renomovaných univerzít v zahraničí. Projekty Nadácia prijíma v elektronickej podobe do utorka 13. apríla 2018. Viac informácií, kritériá programu aj elektronickej formulár nájdete na stránke <http://www.nadaciatatrabanky.sk/index.php/grantove-programy/studenti-do-sveta/>

Rehabilitácia v Galérii Fx

Ute Deutz, Ján Hoffstadter, Vladimír Kovařík, Sabina Psoťková, Juraj Sapara, Alžběta Surá a Richard Vodička sa prezentovali na výstave Rehabilitácia v Galérii Fx, ktorú sme mohli obdivovať v čase od 6. – 28. februára. Kurátorom výstavy bol Jozef Suchoža, uskutočnila sa v spolupráci so Zlínskou univerzitou (ČR).

Knižnica na podporu predaja

Akademická knižnica Akadémie umení v Banskej Bystrici sa 1. – 28. 2. 2018 prezentovala akciou na podporu predaja publikácií AU za znížené ceny s platnosťou do vyčerpania zásob.

Laluhova expozícia s bustou našich absolventov

V priestoroch obecného úradu v Dolnej Mičinej sprístupnili stálu expozíciu Milana Laluhu. Súčasťou minigalérie je aj maliarova busta od mladých sochárov Tomáša Šiagiho a Jána Konuša, ktorí sú absolventmi FVU Akadémie výtvarných umení v Banskej Bystrici. Plastika je riešená ako zložitejšia kompozícia, obsahuje dva symboly Laluhových lások – slák znamená hudbu a štetec (s náznamkom palety) maľovanie. Medzi pozvanými hosťami na otvorení bol aj Laluhov brat, 84-ročný Ivan Luluha, ktorý žije v Lieskovci, dcéra Andrea a syn Martin s manželkou Danielou.

(in, pa, lš)

Zbierka pre deti

Začiatkom februára t. r. sme odovzdali Detskej fakultnej nemocnici v Banskej Bystrici zbierku hračiek, kníh, hudobných a rozprávkových CD nosičov. Spájajú ľudí, ktorí pomoc potrebujú a ktorí ju môžu a sú ochotní poskytnúť, je projekt zamestnancov Akadémie umení v Banskej Bystrici. Verím, že sa viacerí darcovia zapoja aj na jeseň a budeme tak môcť urobiť radosť hospitalizovaným deťom. Ďakujem všetkým.

Marta Holéciová

Divadlo pod skúsenou taktovkou

Na poste vedúceho divadelného štúdia FDU AU došlo prednedávnom opäť k zmene. Po Romanovi Malatincovi, ktorý sa od 1. februára t. r. venuje už iným pracovným a poslancovým povinnostiam, ho zaujal bývalý spolužiak a kolega Matúša Olhu zo zvolenského i martinského divadla Peter Kováč (1958). Fil'akovský rodák vyštudoval filmovú a divadelnú vedu na VŠMU v Bratislave, v Slovenskom komornom divadle v Martine pôsobil i ako umelecký šéf a riaditeľ. Pamätáme si ho aj ako sekčného šéfa ministerstva kultúry a posledne v pozícii dramaturga Slovenského národného divadla v Bratislave.

(ba)

Naši jubilanti

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahoželá a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesijnom živote.

Apríl 2018

55 rokov:
prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD.

65 rokov:
Mgr. art. Peter Strenáčik, PhD.

Máj 2018

55 rokov:
RNDr. Barbara Lazoriková
doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD.

85 rokov:
doc. Mgr. art. Irena Pavlitová

Jún 2018

55 rokov:
Bc. Jana Majerová
doc. MgA. Ing. Michal Murin, ArtD.
60 rokov:
prof. PhD. Zuzana Martináková, PhD.
prof. Miroslawa Knapik
Anna Pančíková
doc. Mgr. Peter Dimitrov, ArtD.

Februárová premiéra hry bulharského dramatika Christa Bojčeva *Blažení* (Rajónna nemocnica) na doskách Divadla FDU niesla takmer „do puntíku“ rukopis prof. Ľuboslava Majeru, ktorý sa podpísal pod réžiu, kostýmy, scénu i výber hudby. Nepochybne popritom stačil pedagogicky usmerňovať aj svoju asistentku Annu Šoltýsovú a spoločne usmerňovať študentov 3. ročníka bakalárskeho stupňa herectva FDU tak, aby naštudovanie titulu pretavili v konečný divácky úspech.

Foto Vlado Bahýl

1. *Civilno-pedagogický pohľad do objektívu pred premiérou hry v podaní tria Matúš Oľha, Ľuboslav Majera, František Výrostko*

2. *Aktéri hry Blažení*

3. *V publiku nemohli absentovať známe tváre...*